

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор ТДАТУ, д.т.н., професор

_____ **Сергій КЮРЧЕВ**

«25» листопада 2022 р.

**ПРОГРАМА
КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

Запоріжжя, 2022

**Перелік професійних дисциплін
для комплексного кваліфікаційного екзамену
за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

1. Бюджетна система.
2. Фінанси підприємств.
3. Податкова система.
4. Страхування.
5. Банківська справа.

Теми з дисципліни «Бюджетна система»

1. Сутність, призначення і роль бюджету держави.
2. Бюджет як основний фінансовий план держави.
3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування.
4. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи України.
5. Принципи побудови бюджетної системи.
6. Бюджетна політика як важлива сфера фінансової політики.
7. Призначення та структура бюджетного механізму.
8. Стадії та учасники бюджетного процесу.
9. Державний фонд регіонального розвитку.
10. Склад доходів державного бюджету.
11. Склад доходів місцевих бюджетів.
12. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту бюджету.
13. Складання бюджетної декларації та проекту державного бюджету України.
14. Бюджетні трансферти та їх види.
15. Бюджетна класифікація та її структура.

Теми з дисципліни «Фінанси підприємств»

1. Організація фінансових ресурсів підприємств.
2. Зміст за завдання фінансової роботи на суб'єктах господарювання.
3. Організація грошових розрахунків підприємств.
4. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи.
5. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств.
6. Формування і розподіл прибутку підприємства.
7. Сутність і основи організації оборотних коштів підприємств.
8. Джерела формування оборотних коштів та їх порівняльна характеристика.
9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.
10. Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень.
11. Сутність фінансового стану підприємства та методи його оцінки.
12. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
13. Організація банківського кредитування підприємств.
14. Фінансова санація підприємства: економічний зміст та порядок проведення.

15. Організація фінансового планування на підприємствах.

Теми з дисципліни «Податкова система»

1. Сутність та функції податків.
2. Класифікація податків.
3. Структура та функції Державної податкової служби України.
4. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
5. Порядок обчислення податку на додану вартість.
6. Особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств.
7. Особливості нарахування акцизного податку на різні види підакцизних товарів.
8. Особливості застосування різних видів мита.
9. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток підприємства.
10. Оподаткування, пов'язане з нарахуванням заробітної плати.
11. Податкові соціальні пільги з податку на доходи фізичних осіб.
12. Майнове та ресурсне оподаткування в Україні.
13. Місцеві податки і збори: особливості встановлення та нарахування.
14. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.
15. Сутність та особливості нарахування єдиного соціального внеску.

Теми з дисципліни «Страхова справа»

1. Економічна сутність, функції та принципи страхування.
2. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі та види.
3. Форми проведення страхування. Порівняльна характеристика обов'язкового та добровільного страхування.
4. Класифікація та характеристика ризиків у страхуванні.
5. Поняття страхового ринку та його структура. Страхові посередники, їх роль на страховому ринку.
6. Необхідність, мета та значення державного регулювання страхової діяльності.
7. Економічний зміст та класифікація особистого страхування.
8. Економічний зміст, об'єкти та види майнового страхування.
9. Економічна суть, необхідність та особливості страхування відповідальності.
10. Підприємницькі ризики та необхідність їх страхування.
11. Склад, структура та методика побудови страхових тарифів з майнового страхування.
12. Сутність та необхідність перестрахування. Форми та методи перестрахування.
13. Склад та економічний зміст доходів та витрат страховика.
14. Фінансова надійність і платоспроможність страховика та умови її забезпечення.
15. Основні напрями фінансової стратегії і планування у страхуванні. Формування страхового портфеля.

Теми з дисципліни «Банківська справа»

1. Механізм створення і реєстрації банківської установи.

2. Характеристика ресурсів банківської установи та порядок їх формування.
3. Структура, складові та метод розрахунку регулятивного капіталу.
4. Операції банку – сутність та класифікація.
5. Характеристика етапів процесу кредитування.
6. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
7. Форми забезпечення кредитних зобов'язань.
8. Формування вартості кредитних ресурсів.
9. Кредитний ризик: визначення і мінімізація витрат.
10. Характеристика та види нетрадиційних банківських операцій і послуг.
11. Вексельні операції банків.
12. Фінансова стійкість і ліквідність банку.
13. Депозитні операції банків.
14. Організація проведення касових операцій банку.
15. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот та обігових монет національної валюти України.

Рекомендована література

Основна

1. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. / [І. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К.: 2017. 119 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. - 272 с.
4. Соціальне страхування : підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. - Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. - 516 с.
5. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. - Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. - 720 с.
6. Ярошевич Н.Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н.Б. Ярошевич, І.Ю. Кондрат, А.І. Якимів - Львів.: «Новий Світ2000», 2019. - 400 с.
7. Фінанси підприємств: навч. посібник / О. О. Яцух [та ін.] ; за ред. О. О. Яцух ; ТДАТУ. - Мелітополь, 2018. - 292 с.
8. Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. Фінанси підприємств: навч. посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2018. - 350 с.
9. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
10. Податкова система [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Ю. Б. Іванов, В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 408 с.
11. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 416 с.

12. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.

13. Податкова система: навч. посібник [Косторной С.В., Яцух О.О., Цап В.Д., та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. – 196 с.

14. Тридід О.М., Самородов Б.В., Вядрова І.М. та ін. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. - Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. - 536 с.

15. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. - Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. - 364 с.

16. Вовчак О. Д. Страхова справа: підручник / О.Д. Вовчак. – К.: Знання, 2011. – 391 с.

Допоміжна

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами та доповненнями).

2. Господарський кодекс України від 16.03.2013 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями).

3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 8 липня 2010 року № 2464-VI.

4. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI (зі змінами та доповненнями).

5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами і доповненнями).

6. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 5 квітня 2001 р. № 2374-III (зі змінами і доповненнями).

7. Закон України «Про страхування» в редакції Закону № 2745-111 від 04.10.2001 (зі змінами і доповненнями).

8. Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20 вересня 2001 р. № 2740-III.

9. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23 лютого 2006 р. № 3480-IV.

10. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (із змінами і доповненнями).

11. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III

12. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV

13. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III

14. Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування : Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 46-47, ст.403)

15. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 86/98